

Årsmelding 2018 for Fåberg og Lillehammer historielag

Årsmøtet 2018

Årsmøtet ble holdt på Vingrom Sangerhus søndag 11. mars 2018, kl. 1600. Leder Grethe Borgen ønsket 39 frammøtte velkommen. De fleste årsmøtedokumentene var gjengitt i medlemsbladet Nytt om gammelt nr. 1/18. Jon Thorsrud ble utnevnt til æresmedlem. Under kaffen etter årsmøtet fortalte Einar Rindal om Sangerhuset, Inger Elisabeth Fryjordet viste bilder og fortalte om bygda Vingrom og Gerd Rindal ledet allsang av «Vingromsangen».

Tillitsvalgte 2018

Etter årsmøtet 2018 har disse hatt årsmøtevalgte verv:

Styret konstituert etter årsmøtet 11. mars

Leder: Grethe Borgen, 2018-2019
Styremedlemmer: Mikael Finsveen (nestleder), 2018-2019
Anette Røsjorde (sekretær), 2018
Jostein Valved (kasserer), 2017-2018
Reidar Bostad, 2017-2018
Varamedlemmer: Lena Wottestad Owren, 2018

Andre tillitsvalgte (alle valgt for 1 år):

Revisor: Per Erik Engebregtsen
Vararevisor: Anne Karin Lunke
Valgkomite: Thorstein Hernes, Randi Høstmælingen og Einar Rindal.
Styret har i 2018 hatt 9 styremøter og behandlet 63 saker.

Bok og medlemsblad

Årbok nr. 37 ble lansert søndag 4. november 2018 kl. 17.00 i Lillehammer kirkesenter med rundt 120 personer til stede. Boken har et variert og allsidig innhold og ble godt mottatt. I redaksjonskomiteen for årbok er Live Sætre, Geir Linberg, Rønnaug Hovhaugholen, Jorun Krukhoug Kilvær, Halgrim Øistad og Jørgen Skaug. Grethe Borgen og Kari Brennum har også i år laget register til årboka. Ivar Olstad har lest korrektur.

«Nytt om gammelt» ble sendt til alle medlemmer i februar, mai og august 2018.

Representasjon

Fåberg og Lillehammer historielag var i år vertskap for Gudbrandsdal historielag sitt årsmøte på Jørstadmoen lørdag 21. april. Jens Homb hadde ordnet med omvisning i Modellkammeret, Ole Rønning fortalte om Jørstadmoens historie og Grethe Borgen orienterte om vårt arbeid. Nina G. Skurdal deltok på det årlige møtet med lag og foreninger i Lillehammer kommune.

Turer

Søndag 17. juni ble Historielagets sommertur arrangert, som vandretur til Sundgården i Fåberg. Tidligere lærere på Smestad ungdomsskole, Kirsten Andberg og Anne Fænn Bergseth, fortalte om Sundgården i gammel tid, om ulykken 10. desember 1816 og om Smestad ungdomsskoles engasjement i aktivitetene som utøves på gården. Det var varslet regnbyger, noe som nok påvirket oppmøtet: det deltok 15 personer.

Det ble avholdt setertreff 1. juli. på Kaussetra på Nordseter ledet av Ådne Norheim. Dette var en takk til alle som bidro i arbeidet med seterboka «Å, jeg vet en seter».

Historielagets høsttur gikk til Grimsdalen og «Rondane rundt» 9. september. Det var 59 deltakere. Etter en stopp på stedet der Harald Sohlberg malte sitt berømte «Vinternatt i Rondane», fortsatte turen gjennom Grimsdalen, en av Norges lengste seterdaler. På Grimsdalshytta var det rømmegrøt og spekemat til lunsj, og vi fikk vite litt om dalen, seterdrifta og hytta. Neste stopp Kvam, med omvisning i Gudbrandsdal krigsminnesamling, og etterpå kaffe og informasjon om Skottetoget og Jon Selfors' samling på Vertshuset Sinclair.

Lokalhistoriske seminar

I samarbeid med Høgskolen i Innlandet arrangeres det lokalhistoriske seminar i Litteraturhuset, Lillehammer bibliotek. Det ble gjennomført 4 på våren og 4 på høsten:

- 10. 1.: Brynjulf Handgård om Hans Grindal, gardsgutten fra Østerdalen som ble tomtebaron på Lillehammer og byens rikeste mann* (60 delt.)
- 24. 1.: Marit Hosar om pikeskolen på Hammerseng og kvinnene som stod bak (130 delt.)
- 7. 2.: Ådne Norheim om seterbruket i Fåberg (70 delt.)
- 21. 2.: Inger Bjørnhaug om arbeids- arbeidsmiljø ved Mesna Kartonfabrik på 50- og 60-tallet (60 delt.)
- 3. 10. Ragnvald Jevne: Historisk perspektiv på vår lokale turistforening DNT Lillehammer (50 delt.)
- 17. 10.: Bjørg Ida Berget: Sinnssykeasylens fremvekst i Norge med eksempler fra Prestseter asyl 1913-1918 (45 delt.)
- 31. 10.: Tore Pryser: Kapteinsgårdene og de militære kompaniene i Gudbrandsdalen (75 delt.)
- 14. 11.: Trond Feiring: Da jernbanen kom til Lillehammer i 1894 – fra Hamar. Hvorfor ikke fra Gjøvik? (90 delt.)

* jf. Brynjulf Handgaards artikkel «I sinnet synger skogene» om Hans Grindal i årbok nr. 38 (2018)

Historielagets internettside

Historielaget har fra september 2018 fått en ny, oppdatert hjemmeside. Det er webansvarlig Richard Fauskrud og nestleder Mikael Finsveen som i hovedsak har stått for dette arbeidet. Sida har fått en ny layout med mer fargebruk, tydelige menyer og bedre oversikt. Informasjon om de til enhver tid aktive arbeidsgruppene er mer framtrødende, lederen har fått sin egen spalte og nyheter om hva som rører seg i historielaget vil bli regelmessig presentert. Fagartikler er oppdatert og kvalitetssikret. Adressen til hjemmesida er: <https://www.faberghistorielag.no/>.

Fotograppa

Fotograppa ble nedsatt i 2016 med mandat å etablere et digitalt fotoarkiv. Grappa har i 2018 bestått av Mikael Finsveen (styrets representant), Kjetil Rolseth, Egil Malme, Vegard Gundersen og Rolf Løvdal. Arkivet er etablert, rutiner er utarbeidet og diverse utstyr er innkjøpt. Det praktiske arbeidet med innlegging og teksting av bildene er godt i gang og det har i 2018 vært jobbet aktivt for å skaffe til veie gamle og interessante bilder. Grappa har markedsført seg på historielagets hjemmeside, på grappas egen facebook side, i Nytt om gammelt og ved annen utadrettet virksomhet. Dette har resultert i at 2 av historielagets medlemmer har vært på våre møter og presentert svært interessante bilder som vi kommer til å legge i arkivet. Vi har mottatt bilder fra flere andre og vi er i dialog med noen som har bilder de ønsker at historielaget skal ta vare på. På hjemmesida legges det ut bilder fra arkivet. Arbeidet med å drive aktiv utadrettet virksomhet for å få tilgang til bilder vil bli intensivert i 2019 og flere vil etter hvert bli involvert i arbeidet med digitaliseringen, teksting mv.

Fåberg kultursti

Fåberg kultursti starter ved Fåberg kirke, og etter 4 km ender stien ved Drotten nede ved Lågen. Ved Drotten vil helleristninger med 7 elger innhogg i fjellet ønske oss velkommen. Helleristningene er ikke datert, men trolig være over 6000 år gamle. Kulturstien har vært hyppig besøkt. I gjesteboka ved Søre Jørstad hadde 376 enkeltpersoner skrevet seg inn, derav 32 utlendinger. Mange grupper i tillegg. Det er utført en god del vedlikehold av Kulturstien også siste året. En vinter med stort snøfall resulterte i knekte og ødelagte trær, og stor ryddeaktivitet var nødvendig for å klargjøre stien. Årsmøte i Fåberg kultursti ble avholdt på Jorekstad 1. oktober 2018 med 8 tilstede. Styret i kulturstien består av 2 representanter fra grunneierne, 2 representanter fra Fåberg og Lillehammer historielag og 2 representanter fra Jørstadmoen skole. Etter årsmøte er styret sammensatt slik: Reidar Bostad, leder (historielaget), Oddgeir Jørstad, nestleder (grunneierne), Andreas Jørstad (historielaget), Kim Ruben Granum (grunneierne). Representanter fra Jørstadmoen skole ble ikke valgt, da skolen vil bruke første året etter byggefasen på ny skole til egen aktivitet. Mona Pettersen fortsetter som revisor.

Mesna kultursti

Arvid Johnsen og Roar Torgersen fra historielaget har i mange år hatt tilsynet med skiltene, og har bedt om avløsning. Det samme har leder Oddvar Pettersen. Ny leder er Arne Edsberg. Fra 2019 vil Norodd Bakkeberg og Øyvind Nyfløt se til og reparere skiltene, som dessverre er noe utsatt for graffiti og hærverk. Rotary tar seg av krattrydding o.l.

Krigsgravgruppa

Krigsgravtjenesten i Kulturdepartementet har i 2018 fått tilbud på å lage plan for krigsgravplassen på Jørstadmoen, der 954 krigsfanger vart gravlagt 1942-45. Når planen foreligger i 2019 og er behandlet i departementet, vil den være grunnlaget for det videre arbeidet. Tiltaket blir så omfattende at det krever egen statsbevilgning. - Historielaget har i 2018 – i samråd med Krigsgravtjenesten – vært avventende. Historielagets oppgave er i ferd med å gå over til å bli pådriver for framdrifta.

Medlemmer

Ved utgangen av 2018 hadde Fåberg og Lillehammer historielag:

- æresmedlemmene Ole H. Rønningen og Jon Thorsrud
- 306 enkeltmedlemmer (314 ved utgangen av 2017)
- 124 familiemedlemskap (127)
- 13 nyinnmeldte i siste del av 2018 som ikke er krevd for 2018-kontingent (11 slike i 2017), til sammen 445 medlemmer/medlemskap (453).

Grethe Borgen

Reidar Bostad

Mikael Finsveen

Jostein Valved

Anette Røsjorde

Lena Wottestad Owren